

szemmel valami új után: az egész, fájdalmas monotonossággal ugyanazt mondja, amit a *Szibériai Garnizon*ból már ismerünk. Legfeljebb az egy kis újítás, hogy a főhős jobban előtérbe lép a személytelenségből. Hiszen azóta megírta a *Szibériai Garnizon*t, miért is lenne olyan szerény! Ugyanarról a témáról festett két kép ez a két könyv, de a *Szibériai Garnizon* — azonkívül, hogy megvan az elsőség-privilégiuma, — sokkal erőteljesebb, külömb és értékeesebb, mint az *Aranyvonat*, ami az elsőnek csupán kópiája, másodpéldánya.

De ha valaki már nekilendült a siker útján, még az ilyen ismétlésbe-bocsátkozások sem tudják megállítani. Markovits Rodion ma jó cég Erdélyben és mindenki, aki ad valamit arra, hogy az embertársai előtt intellektuális életet élőnek tűnjön fel, kötelességének tartja, hogy elolvassa az *Aranyvonatot*. (Valahogy úgy áll a dolog ma, hogy a Markovits-könyvek elolvasása az a „teljes búcsú”, az az absolutio, amivel szerényigényű nyárspolgárok a kezükben érzik az intellektuális élet menyországkulcsát.) És különben is a háborús könyvek aranykorukat élik most; milyen büszkeség, hogy mi, Erdély is produkáltunk már kettőt ebből a műfajból! Egy kicsit úgy érezzük, hogy közelebb jöttünk ezzel a „művelt Nyugathoz”, ahonnan ez a divat kiindult és kegyetlenül büszkék vagyunk a háborús könyveinkre.

Az *Aranyvonat* tehát kitűnően bevált. Ki gondolta volna, hogy a háború még tizenegy évvel a befejezése után is ilyen nagyszerűen fog fizetődni? Tehetséges író ez a Markovits Rodion — mondjuk a Szibériai Garnizon elolvasása után. Tehetséges üzletember ez a Markovits Rodion — mondjuk, miután elolvastuk az *Aranyvonatot*.

(Kolozsvár.)

Korponay Mária

CSODABOGÁR.

A *Pesti Napló* márc. 20. számában jelent meg Erdélyi József aláírással a következő gyermekes verse:

Papiros előttem,
a kezemben toll,
tinta dől belőle,
sötét betűsor;
sötét betűsorban
életem sora;
minden betű küzdő,
vérző katona,
írja a sok verset,
ontja a sok vért,
azt se tudja, hogy mit,
azt se, hogy miért . . .

Ennyi az egész. Valóban: nem lehet az ilyen költészetnél tudni, hogy *mit* és hogy *miért*.

*

Az *Uj Nemzedék*ben napról-napra ilyenfajta közlemények jelennek meg, mint az alábbi hír:

* (Rövid művészi hírek.) A Szent István Akadémia második osztálya március huszonegyedikén, pénteken délután öt órakor felolvasó-ülést tart (VIII., Szentkirályi-utca huszonnyolc). Előad Bognár Cecil és Závodszy Levente.

A Magyar Tudományos Akadémia március huszonegyedikén, hétfőn délután öt órakor a Hitel megjelenésének centennáriuma alkalmából ünnepi ülést tart. Előad Berzeviczy Albert és Gaál Jenő. Az ünnepi ülés után összes ülés lesz.

A híranyag rövidnek tényleg rövid, de — hol itt a *művészet*?

LEVELESTÁR.

Aszkarák. Elég annyit tudni róla, hogy vakon megy, de nem előre, hanem hátrafelé. — *Imaoka.* Igaza van a Nyugatnak: nagy japán barátunk joggal vádolhat bennünket felületességgel, mert könnyen elhittük róla, hogy barátunk. Turáni barátság járma alatt nyögünk. — *Reakciós szellem.* Nem tudtuk eddig, csak most tudtuk meg Mandola Aladár cikkéből (Szegedi Új Nemzedék, márc. 6.), hogy „a reakciós szellem semmiképpen nem volt kedvező a Bánk bán sikerére”. Ha a Szegedi Új Nemzedék írja ezt, akkor bizonyára így is van a dolog. — *Siegfried.* Ha igaz, hogy „felsőbb körök” — kik ezek? — aggodalmaskodnak Giraudoux darabjának színrehozatala miatt: igen jellemző gyermek-álomban tartott közvéleményünkre. — *Vigyázat: puritán!* Jó volna leköszölni azt a Macaulay-essay-t . . . A puritánok öröme nálunk is abban telik, hogy elgáncsolhatják az alkotó, építő politikát. — *Győri inszurrekció.* A győriek ismét elvesztették a csatát. Ezúttal nem Napoleonnal szemben, hanem Sztinyai Zoltán regényével kapcsolatban, amely ellen megíjutták az általános fölkelés riadóját, Sztinyai Zoltánt a Széphalom munkatársai közé számíthatni szerencsés. De ettől függetlenül is csak az frői szabadságnak lehet igazat adni, nem pedig az önmagára ismerő Városnak. Napirendre kell térni az ilyen dolgok fölött. — *Jól van mondva, vagy nincs jól mondva.* Hát igenis jól van mondva, hogy „nincs jól mondva”. A nyelvcsöszök nem tudják kiirtani a nyelvcsökást, pláne akkor, ha a vakrák-kutatók csapnak föl nyelvcsösznek. — *Piszlicsár.* Eleddig szó-tározatlan kifejezés, a pesti argot-ból. Először Zemplén Géza használta felhivatalosan, mikor az Akadémia ülésén ezzel a szóval jellemezte Méhely Lajos „szakszerűtlen” megjegyzéseinek témáját. — *Új mithologia.* Méhely Lajos állította — ezt is érdemes följegyezni — egyik kiváló tudósunkról, hogy születése előtt „a Szaturnusz harmadik gyűrűjén sétált”. Ez a meglepő kozmikus jelenség egyelőre még bizonyításra szorul. (V. ö. B. H. febr. 18.) — *A fák beszélnek.* Tiszamenti ősz. Istenkérés. Sajnos, nem közölhetjük ezeket a kéziratokat. — *El, Romániába.* Auguste Dorchain-t, az öreg poétát halálra gázolta Jean Tharaud-nak, a nagyírú regényírónak autója. Ez eset tragikus és annál szomorúbb, mert Dorchain és Tharaud jóbarátok voltak. De képzeljük el például, mi lenne, ha a regényíró Szabó Dezső autója mondjuk Bukarest utcáin halálra gázolná a költő Goga Oktáviánt . . . A magyar regényírónak még autója sincs, amivel gázolhatna, legföljebb a saját nemzeti büszkeségét gázolja el, de ezt aztán alaposan. — *Bár-arisztokrata.* Szívesen közöljük a cikkét, ha igazolja, hogy az aláírása valódi.